

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE USE OF THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY IN MANAGEMENT AND THE SUCCESS OF THE LEARNING PROMOTION CENTER FOR EDUCATIONAL PERSONNEL AT A PLACE

Mai-Naina SUDAPAN¹, Natthaphon NUEANGCHOMPHU¹ and Naitawan KUMHOM^{1*}

¹ Faculty of Social Sciences and Education Thongsuk College, Thailand; naitawan@hotmail.com

(Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 14 March 2025

Revised: 28 March 2025

Published: 8 April 2025

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the level of application of the Sufficiency Economy Philosophy (SEP) in management, 2) to study the success level of the Learning Promotion Center, and 3) to examine the relationship between the application of SEP in management and the center's success among educational personnel in a specific organization. The sample group consisted of 385 educational personnel, selected using Taro Yamane's sample size table. Data was collected using a questionnaire, and analyzed with mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The research results revealed that: 1) The overall application of SEP in management was at a high level. Considering specific aspects, the highest was the "three rings" principle, followed by the "two conditions." 2) The overall success of the Learning Promotion Center was also at a high level. By aspect, the highest was the quality of service for informal education learners, followed by management quality in informal education, and then institutional management quality. 3) The relationship analysis using multiple regression showed a correlation value of 0.900, with SEP application explaining 90.00% of the variation in the center's success ($R^2 = 0.911$), statistically significant at the 0.01 level. The hypothesis testing confirmed a statistically significant relationship at the 0.01 level between the application of SEP in management and the success of the Learning Promotion Center.

Keywords: Sufficiency Economy Philosophy, Success, Administration

CITATION INFORMATION: Sudapan, M., Nueangchomphu, N., & Kumhom, N. (2025). The Relationship between the Use of the Sufficiency Economy Philosophy in Management and the Success of the Learning Promotion Center for Educational Personnel at a Place. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(4), 9

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารกับ ความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง

ไหมน้อยนา สุตาบัน¹, ณัฐพล เนื่องชมภู¹ และ ในตะวัน กำหม่อม^{1*}

1 คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข; ntawan@hotmail.com (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาระดับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหาร 2) ศึกษาระดับความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารกับความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 385 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทาร์โร ยามา เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม การสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหาร โดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบอันดับที่ 1 คือ 3 ห่วง รองลงมา คือ 2 เงื่อนไข ตามลำดับ 2) ความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านคุณภาพของผู้รับบริการการศึกษาตามอรรถาธิบาย รองลงมาคือ ด้านคุณภาพของการจัดการศึกษาตามอรรถาธิบาย และอันดับสุดท้ายคือ ด้านคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ตามลำดับ 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารกับความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยวิธีพหุคูณ มีค่าเท่ากับ 0.900 และสามารถอธิบายความผันแปรของการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารกับความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ร้อยละ 90.00 ($R^2=0.911$) และผลการทดสอบสมมติฐานการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารกับความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ความสำเร็จ, การบริหาร

ข้อมูลการอ้างอิง: ไหมน้อยนา สุตาบัน, ณัฐพล เนื่องชมภู และ ในตะวัน กำหม่อม. (2568). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารกับความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(4), 9

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนรับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลก ศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคีและร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ 4) เพื่อนำพาประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศที่ลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและของโลก ดังพระราชดำรัสต่อไปนี “เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำราเพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่ และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่า เราก็สามารถที่จะปรับปรุง หรือไปใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น” พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2542 พระองค์ได้พระราชทานความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า “เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและในขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางด้านวัตถุสังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโลกจากภายนอก ได้เป็นอย่างดี” (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ปรียานุช พิบูลสุรารุ, 2553)

กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกระดับชั้น เพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประพฤติปฏิบัติ และบูรณาการด้านการเรียนการสอน ตลอดจนการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ตระหนักในความสำคัญภายในตนเองและผู้อื่นอย่างยั่งยืน ทางคณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา ได้กำหนดนโยบายให้หน่วยงานสถานศึกษาต่างๆ มีการขยายผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายขยายผลสถานศึกษาแบบอย่าง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) โดยเริ่มพัฒนาขยายผลในปี 2554 เป็นต้นมา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) สถานศึกษามีภารกิจหลักในการให้การศึกษาแก่เยาวชน การที่สถานศึกษาจะกระทำการกิจหลักได้ดีมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาซึ่งได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพในปริมาณที่เหมาะสมกับภาระงาน บุคลากรจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษา (สมศักดิ์ คงเที่ยง และ อัญชลี โพธิ์ทอง, 2550) จะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ตามความในมาตรา 52 กำหนดให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู

คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำกับและประสานงานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโดยการตรวจสอบดูว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของครูอยู่ในระดับใด ถ้าคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับดีควรมีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น แต่ถ้าหากว่าอยู่ในระดับต่ำก็ควรพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารจึงควรบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพราะหากหน่วยงานใดยึดหลักการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรนั้นมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีขึ้นด้วย (ธนสิทธิ์ เพิ่มเพียร, 2552)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551 ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้ตามอัธยาศัย โดยในปัจจุบันมีจำนวนหน่วยงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากมายกระจายอยู่ทั่วประเทศ ดังเช่น หน่วยงานในส่วนกลาง ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการทำให้คนไทยได้รู้หนังสือ ให้คนที่พลาดโอกาสการเรียนรู้ได้มีโอกาสในการเรียนเพื่อยกระดับการศึกษา ได้จบการศึกษาเพื่อได้มีโอกาสเรียนต่อ ให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาสโดยเฉพาะผู้ยากจนในชนบทชาวไทยภูเขา ชาวไทยมุสลิม ผู้ต้องขัง ทหารกองประจำการ ผู้นำท้องถิ่น ที่มีการศึกษาต่ำ เกษตรกรที่มีความรู้ต่ำ เด็กและเยาวชนที่ต้องออกกลางคัน ให้มีโอกาสในการเรียนอีกครั้งหนึ่ง รวมทั้งได้มีโอกาสในการพัฒนาอาชีพและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้ทางการศึกษาตามอัธยาศัยที่ดำเนินการโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นการเสนอโอกาสและทางเลือก เพื่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ให้แก่ประชาชนทั่วไปให้ได้รับการศึกษา และเพิ่มเติมความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ก่อให้เกิดโลกทัศน์ที่กว้างขวางสามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงชีวิตให้ก้าวหน้าและดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข การศึกษาตามอัธยาศัยเกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการทำงาน จากบุคคล จากครอบครัว จากสื่อ จากชุมชน และจากแหล่งความรู้ ซึ่งสามารถเรียนได้ตลอดเวลา และเกิดขึ้นในทุกช่วงวัยตลอดชีวิต โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านแหล่งเรียนรู้ทรัพยากรการเรียนรู้ตามอัธยาศัย (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2551)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ปัจจุบันแนวคิดในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยก็ยังคงเป็นที่ไม่เข้าใจ ทั้งนี้คงเป็นเพราะความเข้าใจที่ว่า การศึกษาตามอัธยาศัย คือ การจัดการศึกษา แต่หากมีการบริหารโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าบริหาร ก็จะเป็นการปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ตามเงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของผู้เข้าศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับผู้ส่งเสริมการเรียนรู้จึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารกับความสำเร็ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง อันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้องค์กรชุมชน และองค์กรภาคเอกชนในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยที่เป็นรูปธรรม อันจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่สังคมแห่งความรู้และสังคมแห่งภูมิปัญญาต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ปรียานุช พิบูลสรารุช (2553) แนวคิดตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมิหรมหาภูมิพลอดุลยเดช เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าพระบาทสมเด็จพระปรมิหรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมั่นคงและยั่งยืนและได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนทางสายกลางด้วยความไม่ประมาท โดยยึดหลักความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนรวมทั้งใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและของโลก ดังพระราชดำรัสต่อไปนี้ “เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำรา

เศรษฐกิจจะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำราเพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะปรับปรุง หรือไปใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น" พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2542 พระองค์ได้พระราชทานความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า "เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และในขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโลกจากภายนอก ได้เป็นอย่างดี" สุมะธ ตันติเวชกุล (2544) ได้กล่าวถึง พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมิหิรมหาภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2537 มีพระราชดำรินำความเรื่อง "ทฤษฎีใหม่" คือ รูปแบบหนึ่งของ "เศรษฐกิจพอเพียง" ในความหมาย "ความพออยู่พอกิน" เป็นทฤษฎีที่เกิดจากประสบการณ์ของพระองค์ ภายหลังได้ลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานก่อนจะมีพระบรมราโชวาทในปี 2517 ในปี 2538 จนกระทั่งปี 2540 ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจพระองค์ได้ทรงขยายความในรูปธรรมในการไม่ประมาททนของความโลภความเห็นแก่ได้ โดยไม่คำนึงถึงผลเสียแก่ตนเองและผู้อื่นอย่างละเอียด จึงมีพระราชดำรัสที่มีการอ้างถึงเสมอว่า "การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่ พอกิน และมีเศรษฐกิจ การเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน หมายถึงความว่า อุ่มชูตัวเองให้มีพอเพียงตนเอง"

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยการศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ กระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551) กล่าวว่า มาตรา 6 การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ยึดหลัก ดังต่อไปนี้ (2) การศึกษาตามอัธยาศัย มาตรา 7 การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบ ให้ดำเนินการเพื่อเป้าหมาย ในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพกำลังคนและสังคมที่ใช้ ความรู้และภูมิปัญญาเป็นฐานในการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง และคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ตามแนวทางการพัฒนาประเทศ 2) ภาคีเครือข่ายเกิดแรงจูงใจและความพร้อมในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดกิจกรรมการศึกษา มาตรา 9 ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้ความสำคัญแก่ผู้เกี่ยวข้องตามบทบาทและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (2) ผู้จัดการเรียนรู้สำหรับการศึกษานอกระบบ และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้สำหรับการศึกษาตามอัธยาศัย มีการดำเนินการที่หลากหลายตามศักยภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยบูรณาการความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม (3) ผู้ส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งเป็นผู้ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและผู้จัดการเรียนรู้ มีการดำเนินการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มาตรา 10 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่าย อาจดำเนินการส่งเสริม และสนับสนุนในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่จำเป็นสำหรับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อการจัดการศึกษานอกระบบ 2) การจัดการศึกษา การพัฒนาวิชาการและบุคลากร การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการยกย่องประกาศเกียรติคุณสำหรับผู้จัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 3) สิทธิประโยชน์ตามความเหมาะสมให้แก่ผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบ 4) การสร้างและ

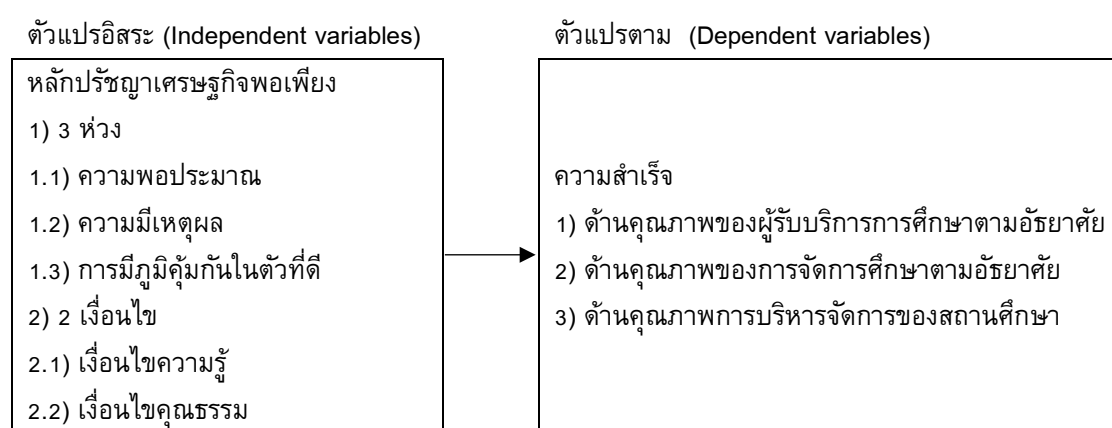
พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนของการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถเข้าถึงได้ตามความเหมาะสม

5) ทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อให้บุคคลและชุมชนได้เรียนรู้ตามความสนใจและความต้องการที่สอดคล้องกับความจำเป็นในสังคมของการศึกษาตามอัธยาศัย หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการส่งเสริมและสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง มาตรา 11 เพื่อประโยชน์ในการจัดและพัฒนา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมมือกับภาคี เครือข่าย เพื่อดำเนินการ ในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ เช่น แหล่งการเรียนรู้ ศูนย์การ เรียนชุมชน สื่อ และเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการ ดำเนินงานของภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคี เครือข่าย ได้รับโอกาสในการจัดสรรทรัพยากร และเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการดำเนินงาน

สมมติฐานการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารส่งผลต่อความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่งมีความสัมพันธ์ในทางบวก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การสำรวจ (Survey) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ แห่งหนึ่ง โดยไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่ชัด และไม่ทราบสัดส่วนของประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ แห่งหนึ่ง จำนวน 385 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทาร์โร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1970: 607-610 อ้างถึง ใน ในตะวัน กำหอม, 2559) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เกณฑ์การให้ คะแนนแบบ Likert Scale 5 ระดับ การทดสอบความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) โดยรวมมีค่าตั้งแต่ .988 ขึ้นไปทุกด้าน ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ค่าสถิติโดยการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) และการหาค่าความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรด้วยสัมประสิทธิ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่งโดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบอันดับที่ 1 คือ 3 ห่วง รองลงมาคือ 2 เงื่อนไข ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง ภาพรวม (n = 385)

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษา X_{Total}	M	SD	ระดับการปฏิบัติ	อันดับที่
1) 3 ห่วง	4.00	0.50	มาก	1
2) 2 เงื่อนไข	3.80	0.80	มาก	2
รวม	4.01	0.40	มาก	

ความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านคุณภาพของผู้รับบริการการศึกษาตามอัยยาศัย รองลงมาคือ ด้านคุณภาพของการจัดการศึกษาตามอัยยาศัย และอันดับสุดท้ายคือ ด้านคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง: 3 ห่วง (n = 385)

3 ห่วง	M	SD	ระดับการปฏิบัติ	อันดับที่
1) ความพอประมาณ	3.80	0.75	มาก	3
2) ความมีเหตุผล	3.91	0.69	มาก	2
3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	4.00	0.79	มาก	1
รวม	4.00	0.50	มาก	

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง: 2 เงื่อนไข (n=385)

2 เงื่อนไข	M	SD	ระดับการปฏิบัติ	อันดับที่
1) เงื่อนไขความรู้	3.99	0.41	มาก	1
2) เงื่อนไขคุณธรรม	3.79	0.80	มาก	2
รวม	3.80	0.80	มาก	

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารกับความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง พบว่า 3 ห่วง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.720 โดยมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000: 2 เงื่อนไข มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.686 โดยมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่งในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารกับความสำเร็จ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษา	B	Beta	t	Sig.
1) 3 ห่วง (X_1)	.092	.199	3.449	.000
2) 2 เงื่อนไข (X_2)	.057	.161	2.116	.000

R = 0.900, R² = 0.911, Adjusted R² = 0.905, SEE = 0.122, F = 244.011, Sig = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1) การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่งโดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบ อันดับที่ 1 คือ 3 ห่วง รองลงมาคือ 2 เงื่อนไข ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัษฐพร เอี่ยมหรุ่น (2561) การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวัลย์ พรหมมา (2562) การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 21 มีความต้องการโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ

2) ความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านคุณภาพของผู้รับบริการการศึกษาตามอรรถาธิบาย รองลงมาคือ ด้านคุณภาพของการจัดการศึกษาตามอรรถาธิบาย และอันดับสุดท้ายคือ ด้านคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัษฐพร เอี่ยมหรุ่น (2561) การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านจังหวะชีวิต ด้านการเกี่ยวข้องกับสังคม ด้านความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในงานด้านวิชาชีพ/รายได้ในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านการบูรณาการด้านสังคม ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธราพร พนมเขต (2565) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารการศึกษาตามอรรถาธิบาย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับ

ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารการศึกษาตามอรรถาัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านนโยบายจุดเน้นการดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ตามลำดับ ส่วนระดับความสำเร็จของการบริหารการศึกษาตามอรรถาัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3) ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารกับความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง พบว่า 3 ห่วง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.720 โดยมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000: 2 เงื่อนไข มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.686 โดยมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษา แห่งหนึ่ง ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร เอี่ยมหรุ่น (2561) การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธพร พนมเขต (2565) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารการศึกษาตามอรรถาัย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถาัยจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารการศึกษาตามอรรถาัย มีทั้งหมด 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมได้ร้อยละ 51.90

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

- 1) ครูต้องครูได้รับเงินค่าตอบแทนรวมถึงสวัสดิการที่ยุติธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ประกอบการวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพหรือลักษณะงานประเภทเดียวกัน
- 2) สถานศึกษาต้องมีโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพให้กับครูในโรงเรียน
- 3) ผู้บริหารต้องมีนโยบายในการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 4) ผู้บริหารต้องให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อให้ทราบถึงสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างไร ศึกษาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของของเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถาัย พ.ศ.2551*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถาัย.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ปรียานุช พิบูลสรารุณ. (2553). *ตามรอยพ่อชีวิตพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: บริษัท ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง จำกัด.
- ณัฐพร เอี่ยมหรุ่น. (2561). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธนาสิทธิ์ เพิ่มเพียร. (2552). *คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี*. รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ปีการศึกษา 2552.

ไนตะวัน กำหอม. (2559). *การวิจัยทางการศึกษา เล่ม 1*. มหาสารคาม: โรงพิมพ์ที่คอม.

พัชรพร พนมเขต. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารการศึกษาตามอัยยาศัยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุดรธานี*. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

วิไลวัลย์ พรหมมา. (2562). *การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมศักดิ์ คงเที่ยง และ อัญชลี โพธิ์ทอง. (2550). *การบริหารบุคลากรและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2551). *แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต*. กรุงเทพฯ: รังสีการพิมพ์.

สุเมธ ตันติเวชกุล. (2544). *เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริใต้เบื้องยุคลบาท*. กรุงเทพฯ: มติชน.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2025 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).